

in še vedno mu je manjkalo 210 K, ali prodal bi še lahko šest telet, da doseže ono mero, pri kateri bi moral začeti plačevati osebno dohodnino. Predvojne cene so vzete tukaj precej visoko, kajti za 400 K si dobil že najlepšo kravo. Posestnik pa, ki bi danes prodal samo eno kravo za 24.000 K, pa bi že plačal osebno dohodnino. Ključ za odmerjen osebno dohodninski davka je torej vsekakor krivičen, in se mora vsaj desetkrat zvišati, da bo približno odgovarjal življenjskim razmeram in sedanji draginji.

Davčni vijak se ravna po tozadevnih dohodkih, ter ne more videti ogromnih izdatkov. On ne vidi, da zemlja in hlev ne moreta po vojni več roditi in rediti, kakor pred vojno, ko je bilo življenje kolikor toliko izjednačeno in v ravnesju. Kmetstvo prebivalstvo pride s svojimi dohodki napram izdatkom sedaj v isti položaj, v katerem se je uradništvo in delavstvo nahajalo že lani in predlani. Gospodarstvo gre rakovo pot.

Se bolj pa bo nazadovalo in katastrofalen bo konec našega gospodarstva, ako bi se davki še zvišali, kakor se namerava. Tega ne bomo dopustili nikdar. Kot kmetški človek mislim, da tega ni treba, akoravno se morajo urediti plače naših uradnikov in delavcev. Ako bi se najprej hotelo z energično roko odstraniti vse izrastke vojne dobe, bi se kmalu obrnilo na boljše, posebno ako bi zmanjšali ogromne izdatke za obilno vojaštvo. Pustimo rožljanje s sabljo in glejmo samo, kako bi si uvedli v naši agrarni državi blagajno tako, da bodo zadovoljni vsi stanoviti in da bodo zopet rožljali po naših žepih — ne zlatniki, ampak vsaj srebrniki.

Z zvišanjem davkov pa bi ubili — sebe, ker so davčne strune že tako napete, da ne prenesejo več najmanjše teže.

Naši poslanci pa bodo imeli še hude boje, prej ko bodo iztrebili vsaj najbolj kričeče krivice in nesposobnosti. Posledice dosedanje protikmetске samostojne in liberalne vlade se ne dajo kar na mah iztrebiti.

Ker ni SKS na vladi.

Zadnji «Kmetijski list» piše:

Ko je bila SKS v vladi, je storila vse, da se doseže izvoz našega vina in sicer zlasti na Češko. V nadaljnjih izjavah pristavi tako mimogrede, da bi izvoz bil mogoč le, če se doseže znižanje carine na čehoslovaškem in pripisuje vso krivdo dr. Korošcu, da se to dosedaj ni doseglo, kakor tudi, da se že prej ni sklenila trgovska pogodba s čehoslovaško.

Stara, hinavska politika samostojnežev! Nobena država ne more drugi državi predpisovati, ali in kedar naj sklene z njo trgovsko pogodbo, kakor ne more posamezen posestnik prisiliti soseda, ki ima namen prodati svoj vinograd, da mu ga takrat proda, ko se mu zdi kot kupcu najbolj ugodno. Pri trgovskih pogodbah ne igra sentimentalnost nobene vloge, v poštev pridejo zunanje politični oziri in interesi državljani države, ki sklepa pogodbo. Pisarenje, da bi bilo treba doseči znižanje carine na čehoslovaškem, je navadno slepilo in varanje, ker ne sme čehoslovaška nam dati večjih ugodnosti, ko drugim državam, kakor na primer Italiji, ki so že prej sklenile trgovske pogodbe s čehoslovaško. Vzamimo, da se vse to doseže. Ali mislite, da bi mi mogli naše vino izvažati na Češko? Kdor je bil na Češkem, ve, da tam ljubijo sladko, močno vino, da se pije največ italijansko in ogrsko vino.

Ako bi nam bila sreča mila, bi mi mogli izvažati

tresla na vsem telesu. Poveljnika sta se kratko posvetovala in vsa karavana se je obrnila ob peščenem pasu proti severu.

«Kaj je to?» je vprašal Belmont, ko je prišel mimo dragoman. «Zakaj smo izpremenili smer?»

«To je peščen zamet», je razlagal Mansur. «Veter prinese peska seboj iz daljne puščave in ga nasuje na kup v dolgo črto. Jutri ga bo morebiti vzel seboj in odnesel kdove kam ali pa ga bo razpršil pa zraku. Popotnik mora včasih petdeset do sto milj potovati, da obhodi tak zamet. Preko njega se ne da priti. Kamela si zlomi nogo, jezdec pa se zadusi in se pogreze v pesku.»

«Kako daleč sega tak zamet?»

«To se ne da reči.»

«No, Cochran, to je vse v našo korist! Čim dalje se zamudimo, tem zanesljiveje nas bodo došli.»

In že stotikrat so potovale njegove oči ven k trdi, ostro zarisani črti obzorja. Valika, prazna, temnorjavna puščava je ležala krog in krog — pa kje je bil lesk jekla in blešč angleških čelad, za katerimi se je tako hrepeneče oziral —?

Peščeni val ni bil tako dolg, kakor si ga je želel Belmont. Kmalu so prijezdili do konca, pesek se je razpršil v prazen nič kakor prah, ki ga veter na cesti suhe kvišku. Pa čudno, kako so se bali previdni beduini še celo tedaj, ko je bil val tako ozek in nizek, da bi ga kamela izlahka prestopila. Več sto metrov so se jezдили proti severu in še le ko so spet čutili pod seboj trda kamenita tla, so se obrnili nazaj proti jugozapadu, bič je brezobzirno zapel in utrujene živali so se s podvojeno brzino pogvale v tek, da so ubogi, take ježe nevaženi ujetniki v obupnih pa obenem smešnih poklonih in kretnjah omahovali in se gugali na visokih hrbtih. Izprva se jim je zdela stvar zabavna in celo smejali so se drug drugemu v kljub bridkemu položaju, pa kmalu se je zabava izpremenila v muko, hrbtenica jih je bolela, želodec se jim je hotel obrniti in v glavi se jim je vrtele, — morska, pravzaprav kamelja bolezen se jih je prijemala.

«Ne morem več, Sadie», je tarnala gospodična Adams, «ne morem se več držati na sedlu! Padla bom!»

«Nikar ne izpušitate, tetica! Polomili bi si rebra, če

najboljša dalmatinska in banatska vina in izmed slovenskih vin le prvovrstna, sortirana vina, kvalitete letnika 1921. Vina, katera se itak lahko doma prodajo, bi se mogoče izvažala, dobilo bi se za nje manj kot doma, tri četrtine vinskega pridelka pa bi nikdar ne prišla v poštev. O teh vprašanjih se je v Beogradu večkrat razpravljalo, odkrito omenile navedene težkoče, pri posvetovanjih je bil navzoč g. Mermolja in Pucelj z g. Stibler, a vendar ti gospodje v «Kmetijskem listu» zavijajo in drznejo varati naše vinogradnike.

Naša stranka se zaveda odgovornosti napram volilcem, razpravlja na merodajnih mestih o težki vinski krizi, lahko bi že kaj dosegla, če bi g. Pucelj kot minister kmetijstva imel le malo smisla za kmetijstvo. — Mož je delal le «veliko» politiko pri volovski kupčiji v Nemčiji in izvozu hrvaških in srbskih svinj ter pri imenovanju, napredovanju in odlikovanju pristašev SKS, za slovenske razmere se ni brigal. Ako hočemo rešiti vinsko krizo, potem moramo najti sredstva in pota, da izvažamo vino v Nemško Avstrijo, da stopimo v stik s starimi odjemalci v Gradcu in na Srednjem in Gor. Štajerskem. V tem pravcu deluje naša stranka, v tem smislu se sestavila spomenica naših gospodarskih organizacij, po tej poti bo enkrat mogoče pomagati našim vinogradnikom, druge rešitve ni. Gg. Pucelj, Mermolja in Stibler pa naj s svojimi podpismi v «Kmetijskem listu» objavijo stanje izvoza vina na čehoslovaško, ako jim je blagor vinogradnikov pri sreč.

I. Vesenjaki:

Zavarovanje kmetijskih delavcev in poslov.

Dokazali smo zadnjič, da je zavarovanje kmetijskih delavcev in poslov za slučaj starosti in onemoglosti izredne važnosti za kmetijstvo in njegov napredek vobče, ker ima kmetijstvo največji interes na tem, da si ohrani čim več in čim boljše ter stalne delovne sile na svojih obratih. Tudi je primerna oskrba teh slojev naša krščanska in človečanska dolžnost. Saj pravi sv. Pavel: «Kdor ne dela, naj ne je», kar je isto, kakor: «Kdor dela, ima in mora imeti jesti», to je: svojo telesno oskrbo. In zavarovanje ni nič drugega, kakor postavno zaimenjena telesna oskrba. Med največje grehe šteje Cerkev kot nositeljica žive vere greh, odtrgavati delavcem zaslužen plačilo. Odtrgava pa se zaslužen plačilo tistemu, ki dobro, pridno in vestno dela, pa za slučaj ponesrečbe ali starosti nima zaimenjenega najskromnejšega kruha!

Seveda povdarjam pa še enkrat: način in pot, kako se zavarovanje izvede, pa mora biti takšen, da naših gospodarstev ne obremenijo preveč ali celo tako, da bi vsled tega gospodarstva bila ovirana v svojem obstanku in razvoju. In tukaj je jedro vprašanja zavarovanja kmetijskih delavcev in poslov.

Kako misli kmetijsko ljudstvo?

Često se sliši, da kmet delavcu in poslu ne privošči oskrbe. So tudi takšni slučaji, toda v splošnem velja, da ravno oni, ki sam dela, tudi ceni in spoštuje pošteno delo drugega. Poznam na tisoče somišljenikov, s katerimi smo razpravljali takšna vprašanja in nobeden se ni protivil pravičnim in pametnim ureditvi. Treba je le povdariti: to, kar dober, pošten krščanski gospodar že itak stori brez posvetne postave, samo gnan od svoje

padetel! Držite se, samo malo še — morebiti se zdaj pa zdaj ustavimo!

«Naslonite se nazaj in primite se zadaj za sedlo!» je svetoval polkovnik. — «Tako! To vam bo lajšalo muke.»

Snel si je dolgi povoj, ki ga nosijo popotniki na jutrovnem na klobuku, da si z njim senčijo tilnik in čelo pred solčnimi žarki, naredil je zadrgo in jo je obesil na sedlo.

«Vtaknite nogo v tole zanko!» je dejal. «Visela bo v njej kakor v stremenu in varneje boste sedeli!»

Res je pomagal in koj je tudi Stephens za gospodično Sadie naredil slično zanko.

Toda dolgo niso jezdili iv tako naglem diru. Ena tovrstnih kamel se je nepričakovano zgrudila, stegnila vse štiri od sebe in obležala kakor mrtva. Morali so ubrati zmernejše korake.

«Kaj je tamle?» je pokazal polkovnik proti zapadu. «Spet kak peščeni zamet?»

«Ne vem. Bela črta je», je odgovoril Belmont. «Poslušajte Mansur, kaj je tista črta tamle pred nami?»

Pa dragoman je zmajal z glavo.

«Ne vem, kaj je to, gospod. Nisem še videl kaj takega v puščavi.»

Pred njimi na zapadu je ležala po puščavi bela črta od severa do juga, kakor bi kdo s kredo potegnil po rjavi mizi. Tenka je bila, pa segala je nepretrgana od obzorja do obzorja.

Tippy Tilly je nekaj povedal dragomanu.

«To je velika karavanska cesta», je prevedel Mansur.

«Pa kako da je bela?»

«Kosti —!»

Neverjetno se jim je zdelo, pa res je bilo.

Blíže in bliže so prihajali beli črti in končno je ležala pred njimi — shojena cesta. Skale so bile izgledane, kamenje izdolbeno od neštetihi stopinj mnogih stoletij in obledele kosti poginulih živali so pokrivalo to «cesto» tako nagosto, da je iz daljave res izgledala kakor nepretrgana črta. Podolgaste kamelje lobanje, noge, prsna ogrođa, da, celo kostenjaki, so ležali in se

vesti, to je treba s posvetno postavo zaimenčiti, ker vsi niso takšni, kakor jih je avala Bogu veliko, da bi namreč v svojem bližnjem res videli svojega bližnjega.

Kako iskreno misli naš kmet o zavarovanju kmetijskih delavcev in poslov, so mi dokaz posvetovanja občinskih odborov iz spodnjega Ptujkega polja in iz Haloze. Niti en odbornik, niti en župan izmed navzočih 26 političnih občin ni nasprotoval pri ponovnih zborovanjih in sestankih, ko smo razpravljali o tem vprašanju, pač pa so vsi tudi imeli pred očmi ravno prej povdarjeno nevarnost, da bi se jih z zakonom o zavarovanju preveč obremenilo. Iz te skrbi in bojazni izvirajo tudi vsi opravičeni sklepi in resolucije, katere sklepajo sedaj občinski odbori po raznih krajih naše Slovenije ob priliki poizvedb k Drofenik-Kukovčevemu zavarovalnemu zakonu.

Kako se namerava rešiti zavarovalno vprašanje ze del ptujkega okraja.

V občini Muretinci, fara Sv. Marjeta, je po izvedbi agrarne reforme ostal že prej zapuščen gradič in okroglo 25 oralov zemlje nemškega viteškega reda. Ze takoj po prevratu smo mislili na ustanovitev kmetске hiralnice in oskrbovalnice kmetijskih delavcev in poslov. Sedaj smo dobili v osebi ljubljanskega priorja nemškega viteškega reda, g. dr. Učakarja, za naše misli najboljšega podpornika, kajti on je pripravljen v omenjene svrhe brezplačno dati za vedno na razpolago omenjeni gradič in posestvo. Sestavili smo širši odbor vseh interesiranih občin na ta način, da vsak občinski odbor za svojo poslovno dobo izvoli ožji, manjševilen izvršilni odbor, ki ima nalogo izdelati pravila in voditi pogajanja ter za potrebno adaptacijska dela preskrbeti sredstva.

Kaj je naš cilj?

Naš cilj je, vsem revnim in onemoglim, ki so v občinah okolice res živeli in delali, nuditi domačo oskrbo za čas, ki sami niso več delazmožni. Toda glavna razlika med našim načrtom in že obstoječim hiralnicami je, da onemoglega siromaka ne izrgamo iz njegovega dosedanjega življenja in ga ne mislimo zapreti v kakšen «moderni» mestni kurnik, temveč mu omogočimo domačo hrano in domač način življenja zunaj na deželi. Tukaj je delal, tukaj naj doživi tudi večer svojega življenja v zavesti, da skrbijo za ljubeznijo zanj tisti, katerim je služil in daroval delo svojih rok. Za popolnoma obnemoglo in za celi kmetški zavod bodo tudi tri ali štiri posebej izvečbane sestre-usmiljenke od strani nemškega viteškega reda in distriktni zdravnik bo v fari, najbrž v gradu samem.

Kako je s stroški?

Vsaka občina, ki bo imela svoje obnemogle posle in reveže v zavodu, bo v naravi prispevala za osobo in leto določeno množino glavnih živil. Na ta način se izognemo velikim plačilom in velikim režijam, ki jih imajo hiralnice, ki so ustanovljene po mestih, dosežemo pa popoln uspeh, kajti siromak ima streho, hrano, najnujnejšo zdravniško oskrbo, torej v jedru vse, kar ima na deželi v poštenu hiši na starost dobro oskrbljen človek.

Kako je z vodstvom?

Vse vodstvo ima prej omenjeni ožji izvršilni odbor. On polaga vsako leto širšemu odboru redno in na zahtevo ene tretine članov izredno o svojem hiševanju račun in širši odbor sprejme, odnosno odobri ali zavrne

belili v žarečem solncu kdove koliko sto, — morebiti več tisoč let. Kajti suhi zrak puščave in vroči žarki solnca so zabranjali vsakršno trohno.

«To je karavanska cesta, ki sem o njej včeraj pravil», je dejal Stephens. «Spominjam se nanjo. Videl sem jo zarisano na zemljevidu, ki sem ga oni dan ogledoval v ladijski knjižnici. Baedeker piše o njej, da ni več v rabi, odkar so se uprli derviši od Gornjem Nilu, da pa je bila poprej kedaj glavna trgovska pot iz gornjega v spodnji Egipt.»

Z mlačnim zanimanjem so gledali ujetniki nenavadno «cesto». Njihova usoda jim je delala skrb in misli dovolj, zato jim ta sicer zanimivi pojav ni vzbujal posebne radovednosti.

Karavana se je obrnila ob cesti proti jugu in opotekajočih se korakov so nosile trudne kamele svoje trudne jezdece nesrečni usodi nasproti —.

Blížili so se kritičnemu trenutku, ki bi naj zanje odločil življenje ali smrt. In tedaj je polkovnik Cochran v strahu in pol skrbi za ženske sopotnike — zase in za svoje tovariše se ni bal toliko — uklonil svoj ponos, ki mu je prepovedoval, se posvetovati z izdajalskim dragomanom. Mansur je bil zlikavec in breznačajnej, pa bil je orientalec in poznal je svoje sorojake. Izpremenil je vero, smel je občeovati z derviši, vsaj z voljaki, če že ne toliko s poveljniki, — poslušal in razumel je njihove pogovore, sam je hrepel po svobodi in po Egiptu —. Vse nič ni pomagalo, nanj se je moral obrniti polkovnik, če je hotel pomagati tovarišem in sebi.

Trdo se je boril Cochran s svojim angleškim ponosom, preden se je toliko ponižal, da je šel iskat nasveta k takemu človeku, in ko ga je končno vendarle nagovoril, je njegov glas in je vse njegovo obnašanje kazalo skrajno preziranje in zaničevanje.

«Znani so vam ti ljudje, znana so vam tudi njihova naziranja», je pravil. «Neobhodno potrebno je, da jih zmotimo in zadržimo za 24 ur. Če dotedaj ne pridejo angleške čete, naj se zgodi z nami, kar hoče, — predaleč bomo od Wadi Halfe, da bi nas došli. Tako računamo mi. Vi pa povejte, kako in s čim jih naj zadržimo.»

(Dalje prihodnjič).

predloge. Izvršilni odbor ne sme brez predhodnega odobrenja širšega odbora izdati nobene večje svote in naložiti nobenih plačil. Tako je občinam zagotovljen merodajen vpliv in je torej izpeljana dosledno tudi samouprava, kajti odbori opravljajo sami in brezplačno ta svoj zavod.

Nadaljne naše razmere.

Imamo premagati sicer še velike organizacijske težave in posebej še težave za adaptacije in za nabavo inventarja, toda vsi smo prepričani, da se bo ta misel srečno uresničila in bo v napredek našemu kmetijstvu, obenem pa živ spomenik krščanstva v dejanju. Do sedaj smo našli pri vseh merodajnih činiteljih veliko razumevanja za naša stremiljenja. Mi bi radi ustvarili vzgled, kako se z najmanjšimi stroški da na tem polju doseči najlepši uspeh. Če se nam posreči uresničiti to misel, bomo lahko zahtevali, da je po zakonu to popoln nadomestek za starostno zavarovanje delavcev in poslov na deželi. Rešili bomo dobre in pridne delavce-siromake skrb in bojazni: kaj bo z njimi na starost, posestnike pa raznih velikih plačil.

Ako se zanima kdo še za podrobnosti, bo mu jih gotovo podal v tej stvari najbolj delavni g. kaplan Vrbanič. Meni je bilo na tem, da pojasnim načelno stališče ter spravim v javnost načrt, kako se skuša rešiti na deželi od naših mož vprašanje zavarovanja poslov in delavcev za starost in onemoglost.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Finančni odsek pretresuje vladni predlog o naknadnih in izrednih kreditih. Finančni minister zahteva kot dodatek k proračunu za finančno leto 1922-23 »malenkost« od 1 milijarde 200 milijonov dinarjev. Na tem se vidi, da je bil proračun samo na papirju in ni upošteval vseh državnih potreb. Stotine milijonov upa dobiti finančni minister iz tekočih državnih dohodkov, zlasti iz monopola. Na indirektnih davkih sloni ves naš davčni sistem po okrutnem kapitalističnem naziranju beograjske vlade in finančni minister, ko rabi tako ogromne svote, se še ne spomni na to, da bi obdavčil banke in druga velekapitalistična podjetja.

Druga važna stvar v parlamentu je vladna deklaracija ali izjava. Z njo je zadovoljna samo vlada, vsi drugi so pa nezadovoljni, ker je popolnoma prazna in vodena. Govori sicer o popravljanju notranjih razmer, ustave sploh ne omenja, glede podlage za sporazum pa pozablja celo to, kar je radikalski prvak Ljuba Jovanović govoril o treh narodih ter iznaša zopet »troimen-ski« narod, ki ga celo ustava ne pozna. Po tej izjavi se vidi, da vladi ni za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, čeprav ji svetujejo sporazum njeni najboljši prijatelji v inozemstvu.

Naša pogajanja z Italijo, ki se vršijo v Rimu, stojijo pred znatno spremembo. Italija želi rešiti reško vprašanje tako, da bi se ukinila samostojnost Reke.

Nova nemška odškodninska ponudba.

Nemška vlada ne namerava v novi noti, ki jo pošlje antanti, označiti odškodninske svote, marveč se hoče postaviti na stališče, da naj jo določi mednarodna konferenca strokovnjakov. Pač pa bo ponudila nemška vlada garancijo, za katero ima jamčiti vsa nemška industrija in sicer v svoto 400 milijard zlatih mark za dobo 10 let.

Med Rusijo in Japonsko

se vršijo pogajanja za trgovsko pogodbo, ki bo pa tudi političnega značaja, ker zahteva Rusija od japonske vlade pravno priznanje. Na Japonskem je močna politična struja, ki zahteva tesno zvezo z Rusijo.

Tedenske novice.

Novi škof lavantinski. Naša škofija je izpraznjena že od 28. marca 1922. Zdaj pa poročajo listi, da je papež imenoval lavantinskim škofom dr. Andreja Karli-ua, bivšega škofa tržaškega. Mi novega nadpastirja spoštljivo pozdravljamo in mu želimo veliko blagoslova v njegovem novem delovanju!

Družba duhovnikov lavantinske škofije. Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 25. junija 1923 ob 10. uri v kn.-šk. ordinariatski pisarni v Mariboru. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev odbora in nadzorstva na podlagi izpremenjenih pravil. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. — Ako ob določeni uri ne bo navzočih dosti članov, se vrši čez pol ure občni zbor, ki sklepa ne ozira se na število članov. V Mariboru, dne 5. junija 1923. — Martin Matek, predsednik.

Važno za duhovnike! Pokrajinska uprava za Slove-nijo je potrdila na izrednem občnem zboru dne 23. no-vembra 1922 izpremenjena pravila Družbe duhovnikov, po katerih je odslej ime družbe: Vzajemnost, društvo duhovnikov lavantinske škofije. Po teh pravilih je zelo razširjen delokrog društva, kar je razvidno iz §§ 2 in 3, ki se glasita: § 2. Namen. Društvo je stanovsko-ekonom-sko. Njega namen je: a) pospeševati stanovske interese in gnotni prospek duhovščine; b) nuditi duhovnikom stanovsko obrambo in skupno nastopati v obrambo vere in Cerkve; c) podpirati podpore potrebne članu z denarnimi zneski. — § 3. Sredstva. Društvo dosega svoj namen: a) da izdaja spise in knjige za duhovnike; b) da ustanovi osrednjo knjižnico za celo škofijo; c) da brani čast in dobro ime duhovnikov; d) da duhovnike v potrebi po možnosti s svetom in z navodili podpira in jim nudi pomoč; d) da organizira članu in po njih

ljudstvo v obrambo in zagotovitev cerkvenih pravic; e) da pomaga in posreduje svojim članom in po njih cerkvam pri dobavi raznih potrebščin; f) da organizira in pomaga organizirati katoliške naprave; g) da usta-novi za svoje člane-duhovnike zavarovalnico za starost, nezgode in onemoglost ter bolnišnico; h) da ustanovi za duhovnike in cerkve hranilnico in posojilnico ter nabavno zadrugo. — Za prospek društva je potrebno sodelovanje vseh lavantinskih duhovnikov, potreben tu-di razgovor o novih namerah društva. Zato se vabijo vsi čl. gg. člani, da se v prav obilnem številu udeležijo zgo-raj naznanjenega občnega zbora. Duhovniki, ki še niso člani, pa naj kmalu prijavijo svoj pristop!

Častitim gospodom duhovnikom! Izprememba v direktorju 1923. Ker za dan 14. junija določenega ofi-cija Euch. Cordis Jesu še ni, se moli dotični dan bre-vir po naslednjem direktorju: 13. Junij: Vesp. (Ps. fer.) a cap. de seq. (m. 3. v., Ant. O Doctor) com. praec. — 14. Junij: S. Basili Ep. C. E. D. dupl. c. a. in M. Gl. Cr. — In 2. Vesp. (Ps. fer. Ant. O Doctor) com. seq.

Častitim kn. šk. župnijskim uradom se javi, da se bo 8., 9. in 10. junija kot na obletnico poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. pobiralo za rdeči križ. Kn. šk. ordinarijat to zbirko priporoča in jo čl. gg. župniki naj podpirajo.

Ponovno opozarjamo naše volilce, pristaše, somiš-ljenike in čitatelje, da skrbijo z vso vmeno zato, da bo v kar najkrajšem času izginil iz nam nasprotnih denar-nih zavodov ves pošteni kmečki denar! Somišljeniki, na delo, da si ne bomo z lastnim denarjem gojili strupenih gadov v sokolski srajci in z orjunskimi znaki!

Ljudskošolske počitnice v naših šolah na deželi je preložil višji šolski svet na poletni čas. To se je izkazalo lani kot skrajno slabo in brezobzirno napram ogromni večini kmetkega prebivalstva. Znano je, da na jesen potem nikjer ni bilo rednega pouka in izobrazba mladi-ne je vsled trme nekaterih učiteljev in njihovih zas-topnikov v viš. šol. svetu močno trpela ne oziraje se na to, da sedaj kljub osem letnemu obisku šole posa-mezni učenci ne dobijo toliko izobrazbe, kakor so jo po-prej ob manjšem številu učiteljev in skrajšani šolski dobi. Jugoslovanski klub in sicer vsi štajerski poslanci so se v posebni vlogi obrnili pretekli teden na višji šolski svet ter zahtevali, da se preloži počitnice spet na jesen. Par razvajenih učiteljev in učiteljic bo mo-goče proti temu ugovarjalo, ali tisti, ki so res z ljud-stvom, bodo soglasali. Sicer pa se ima višji šolski svet ozirati na zahteve in gospodarske potrebe ljudstva, zato upravičeno pričakujemo, da bo viš. šolski svet uvaževal vlogo zastopnikov ljudstva.

Radi novega viničarskega reda se je vršilo posve-tovanje zastopnikov viničarjev in vinogradnikov v so-boto, dne 2. t. m. v Mariboru. Sejo je vodil g. ravnatelj Puklavac. Za Jugoslov. klub se je udeležil posvetovanja poslanec Žebot. Dosegel se je sporazum. Ko pride vi-ničarski red pred parlament, bomo govorili o njem po-drobneje.

Značilno za »Kmetijski list.« Toliko nasilja, razboj-ništa in krvavih dogodkov so že povzročili v Sloveniji orjunci, a »Kmetijski list« še ni doslej obsodil niti enega od teh slučajev. Zalostni preostanek samostojnih je kot policajdemokratije za Orjuno in z molkom odobrava orjunska tolovajstva. Samostojni s svojim »Kmetijskim listom« vred odobravajo Sokola in Orjuno, to dejstvo si naj dobro zapomnijo naši somišljeniki!

Mladenci in možje, zopet Vas kličemo na plan! — Na marijanskem shodu pri Sv. Jožefu nad Celjem smo sklenili, da se vrši v nedeljo, dne 1. julija, pri Materi božji na Gori pri Sv. Petru nižje Maribora marijanski shod za mladeniče in može za dekanije: Maribor levi in desni breg, Jarenina, Hoče in Sv. Lenart v Slov. gor. Razpored bo približno sledeči: Ob 9. uri zjutraj bo pri-diga, nato slovesna sv. maša. Po končani sv. maši bo zborovanje na planoti zunaj cerkve. Govorila bosta dva duhovnika in en neduhovnik, vsi priznani govorniki. Kot drugi govorniki bodo nastopili fantje in možje, ki se bodo priglasili. Opoldne bo odmor. Popoldne ob dveh bo kratka sklepna pridiga in nato pete litanije. Natan-čen spored se bo objavil tekom prihodnjega tedna. — Mladenci, možje! Pripravljajte se in pridite v nedeljo, dne 1. julija, na Goro pri Sv. Petru, pridite k Mariji! župnijski uradi se naprošajo, da fante in može svoje župnije povabijo na marijanski shod, da bo isti res mejdan preroda in nove dobe slovenskega naroda. — Pripravljajni odbor.

Lepa cerkvena slovesnost se bo vršila dne 10. t. m. v Rušah. Ob 6. uri zjutraj bo procesija prvoozbajancev ter drugih svečano oventanih deklet in fantov z zastavami. Nato pridiga in posvetitev cele župnije presvet. Srcu. Pobožni verniki iz sosednih župnij so k sloves-nosti najuljudnejše vabljeni.

Cerkvena pobožnost pri Devici Mariji na Brezju pri Mariboru. V nedeljo bo pri nas sv. maša s telovo procesijo. Po sv. maši bodo naše mladenke prodajale šopke ter se bo izkupiček uporabil za nabavo novih zvonov, katere si naša cerkev namerava nabaviti. Vabi-jo se tudi drugi farani, da podprejo naš trud ter nam pomagajo pri nabavi novih zvonov.

Mariborske novice. Minuli teden smo doživeli v Mariboru marsikaj novega. Na veselje in pomirjenje vseh miroljubnih Mariborčanov je politična oblast ob-sodila na zaporno kazen od 8 do 14 dni 24 mariborskih orjunciev, ki so se udeležili že v zadnjem »Gospodarju« omenjenega pohoda v Ptuj. Istotako je bilo obsojenih kakih šest ptujskih orjunašev. Mariborski policijski ko-misarijat je prisodil zaporno kazen po 14 dni šestim orjuncem, ki so opljuvali g. policijskega komisarja Pe-ševskega. Državno pravdnštvo je vložilo težko obtožbo proti 19 orjuncem, ki so razbili Cirilovo tiskarno. Or-junci so vsled zadnjih korakov oblasti proti njim silno

razburjeni in se pritožujejo po demokratskih listih, da se jim kot narodnim mučnikom godi krivica; a pa-metni ljudje so mnenja, da je oblast razbojniško or-junce enkrat zasluženo in kvaletredno našeskalala. Po zadnjih korakih oblasti napram Orjuni je opaziti v po-nočnih urah po mariborskih ulicah več miru in reda kot poprej. Ako bo postopala policija proti orjuncem, kot je to pokazala zadnje dni, bo v Mariboru kmalu vzpostavljen prejšnji mir. — Zadnje dneve smo imeli v Mariboru par hudih naličov. Drava je močno narasla in prinesla seboj eno moško in eno žensko truplo. Neki ribič je potegnil iz vode samo utopljenko, moškega pa so odnesli dravski valovi naprej. Utopljenka je bila služkinja pri mariborskem dr. Schmidererju in je bo-lehala na padavici. Ta bolezen jo je pograbila, ko je koncem majnika šla v Dravo po vodo, je padla v va-love in utonila. — V Mariboru se je pojavila dobro or-ganizirana tatinska družba, ki v odsotnosti bogatejših strank vdira v stanovanja in krađe denar, zlatino in perilo. Doslej se je že pri belem dnevu zgodilo kakih šest takih drznih vlomov in tatvin, ne da bi se bilo policiji posrečilo, izslediti pretkane ter drzne umoviče. No, jih bodo že dobili!

Smrt vrliga mladeniča. V Zitečki vasi je umrl vrl mladenič Franc Thaler, sin župana Ignaca Thaler v starosti komaj 22 let. Meseca decembra 1921 je bil pokli-can k vojakom, od koder pa se je že po par mesecih vrnil s kaljo smrtonosne bolezni — jetike — v prsih. Doma je bolehal 11 mesecev, toda ozdraveti ni mogel. Vedno bolj je hiral ter je bil večkrat previden s sv. za-kramenti. Umrl je boguvidano in lahkega srca. Njegov pogreb je bil veličasten. Velika množica ljudi je spre-mljala vzornega mladeniča na njegovl zadnji poti. Pogre-šelo ga bo domače izobraževalno društvo pri katerem je deloval dolgo časa.

Pretep Sokolov v Oplotnici. Na binkoštni ponedel-jek so imeli pri nas Sokoli ob štirih popoldne svoj jav-ni nastop. Nastopili so z noži in koli in se tako surovo pretepali, da je moralo biti vsakega poštenega človeka v dno duše sram. V neki gostilni so izzvali Sokoli prepir s pohorskim fanti, iz gostilne so prihruli na cesto in se tamkaj s sokolskimi znaki na prsih obdelavali z noži in koli. Pohorski fantje so bili v manjšini in so se umi-kali, toda razdivjani sokolaši so drli za njimi, dokler se načelnik Sokola ni zgrudil v mlakuži krvi. Vendar tem razbojnikom še ni bilo dovolj, šli so še dobrih 300 m za pohorskimi fanti, ki so bili samo trije. Eden izmed njih se je spustil v beg in hotel preskočiti bližnji plot, toda ravno v trenutku, ko je mislil čez plot, skoči eden Sokolov za njim in mu zada junaški udarec z nožem v hrbet, tako hudo, da mu je ranil celo pljuča. Ko se je fant zgrudil na tla in ležal nezavesten v mlakuži krvi, so ga Sokoli tepli še naprej in mu hudo stegli glavo. Sedaj leži v bolnici v Konjicah in se bori s smrtjo. So-kolski znak je postal pri nas znamenje pretepačev in največjih surovežev. To je sad približno štiriletnega »delovanja« našega Sokola. Vsem, posebno pa vodstvu, iskreno čestitamo na doseženem uspehu. Zdravo!

Jo homo že ukrotili. (Dopis iz Grab pri Središču.) Pred dvema letoma so se nastanile pri nas čl. šolske sestre in si ustanovile v naši vasi lep in miren dom. Vse prebivalstvo katoliškega prepričanja je bilo njho-vega prihoda vzradoščeno, zlasti še, ker so otvorile šol-ski vrtec, kamor so mogli starši pošiljati svoje malčke, kar je bilo zelo ugodno zlasti ob času poletnega dela na polju, ko tako primanjkuje časa za brigo z otroci. Tako so čl. sestre ostale pri nas do danes in vse je bilo z nji-mi zadovoljno, samo njihova sosedu se ni mogla pri-vaditi njih sosesčine in jim je grenila življenje, kjer je le mogla. Čl. sestram je začelo to večno zmerjanje pre-sedati in se hočejo umakniti zlobni obrekljivki in nas v našo največjo žalost in kratkem zapustijo. Mi ne mo-remo pustiti, da bi nas radi ničvrednice, ki se ima za svoj dobrobit zahvaliti plemenitemu dobrotniku, zapu-stile mirne učiteljice in poskrbeti hočemo na pristoj-nem mestu, da bodo tej visoko letajoči ptici prikraj-sane peroti in jezik tudi.

Cerkvena pobožnost v Veržetu. Marijanišče v Ver-žetu obhaja praznik presv. Srca Jezusovega 3. nedeljo mesca junija. Pridite, častilci božjega Srca in se v o-bilnem številu udeležite te tako ljubeznive slovesnosti, ki je pač edina te vrste na celim Murskem polju. Po-klonimo se božjemu Srcu našega evharističnega Kra-lja, posvetimo mu znova sebe, svoje družine in svoje domove!

Izlet na Goro Oljko v Sav. dolini priredijo skupine celjskega okrožja Jugoslovanske strokovne zveze, dne 10. t. m. to je v nedeljo. Po prihodu na goro je sv. maša. Po sv. maši zunaj pod milim nebom delavsko zboro-vanje. Nastopi več govornikov in narodni delavski po-slanec. Po zborovanju je zanimiva prosta zabava, ki ne bo združena s stroški. Vabimo vse naše prijatelje in so-mišljenike krščanskega delavstva ta dan s seboj. Na ve-sejo svidenje. — Izletni odbor v Celju.

Smrt posestnika in organista v Št. Ilju pod Turja-kom. Pri nas je po dolgi mučni bolezni umrl posestnik in 36 letni organist Franc Krušič, v starosti 59 let. Raj-ni je bil tajnik dveh občin in posojilnice ter si je mnogo prizadeval, da koristi ljudem. Radi tega je bil tudi obče priljubljen, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Ob gro-bu je govoril g. župnik, ki je z lepimi besedami tolažil žalujoče sorodnike. Umrlu zapušča ženo in deset že preskrbljenih otrok. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja« ter odločen naš pristaša. Naj v miru počiva!

Novice iz Razbora pri Slovenjgradcu. Lep mir je zopet zavladal v našem gorskem kraju, odkar smo za-vrgli Samostojno, ki nam ga je bila za nekaj časa ska-lila. S posmehom in pomilovanjem pa gledamo na naše sosedu Sentvidčane in Zavonjčane, ki se strahovani od Virtiča in Ročnika držijo še kot klošči propale Samo-